

מדוע בלי הלימוד של "עליה" הייתי חושב שניתן לייבם ערוה,

והרי 'עשה' (=ייבום) לא דוחה 'לא תעשה שיש בו כרת' (=ערוה)?

אפשרות ראשונה

דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא.

אשת אח בכלל כל העריות היתה ולמה יצתה להקיש אליה ולומר לך מה אשת אח שריא אף כל עריות נמי שריין.

כלל: כל איש אשר יקרב מקל זרעכם אל הקדשים... וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא... (ויקרא כב/ג)

דבר שיצא מהכלל: והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא... (ויקרא ז/כ)

כלל: כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשית מקרב עמם: (ויקרא יח/כט)

דבר שיצא מהכלל: יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה: (דברים כה/ה)

דחיה: במקרה של ייבום מדובר בדבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש שאי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו לך הכתוב בפירוש.

כלל: כל האשמות טעונות מתן דמים ואימורים למזבח.

דבר שיצא מהכלל לידון בדבר חדש: באשם מצורע – יש לתת דמים על בהן יד ובהן רגל.

החזירו הכתוב בפירוש: "כי כחטאת האשם" – אשם טעון מתן דמים ואימורים למזבח כמו חטאת.

אפשרות שניה

לימוד 'במה מצינו' מאשת אח:

מה אשת אח (איסור כרת) מתייבמת, אף אחות אשה (ושאר עריות שבכרת) מתייבמת.

דחיה: אין ללמוד שאר עריות שיש בהם 2 איסורי כרת (ערוה+אשת אח), מאשת אח שיש בה רק איסור כרת אחד.

אפשרות שלישית

הואיל והותר איסור אחד (אשת אח) כשמת אחיו בלא בנים – כך גם הותר איסור נוסף הקיים (ערוה).

דחיה חלקית: עיקרון זה נכון רק במקרה שנשא מת ומת ואח"כ נשא חי, אך בשאר המקרים לא ניתן להפעיל עיקרון זה של "הואיל וכו'".

אפשרות רביעית

מההיקש של ר' יונה ניתן היה ללמוד שדין כל העריות, כדין אשת אח, שניתן לייבם.

אפשרות חמישית (רבא)

אכן הלימוד של "עליה" לא נועד לכך! (אלא לימוד זה נועד ללמד על צרת ערוה).